

LLOYD-MAIL

VIERDE JAARGANG - NUMMER: 50 - APRIL 2023

In dit nummer onder andere:

- * 27 april 1941 het bittere einde van vele mensenlevens!
- * Het schip van de maand, HMS Diamond.
- * Eind april: oprichting stichting 'Koninklijke Rotterdamsche Lloyd Heritage'.
- * Foto-upgrade van de maand en korte berichten.
- * '3-traps'- scheepsmodel-project
- * Ontwikkelingen Bogor-project.

*27 april 1941 het einde van
het Slammat-konvooi!*

COLOFON

'LLOYD - MAIL'
 Redactie: Ed van Lierde
 Tekstcorrectie:
 Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:
 Ed van Lierde - Netersel
 Telefoon: 0497 - 840999
 E-mail: Lloydexpo19@gmail.com

© Copyright Ed van Lierde - 2022

Het schenden van auteursrecht is strafbaar volgens Artikel 31 van de Auteurswet.

KATA PENGANTAR

Het moge duidelijk zijn, in het afgelopen decennium heeft het Slammat-DNA bezit van ons genomen en is, bij leven, nooit meer uit onze grijze cellen te verjagen. Overigens had ikzelf daar ook nooit de geringste neiging toe en dus, nu de maand april al enkele dagen op weg is, staat de jaarlijkse Slammat-herdenking weer voor de deur en heb ik in deze april-uitgave van ons e-magazine Lloyd-Mail alle rubrieken die daarvoor in aanmerking komen in de sfeer van die verschrikkelijke oorlogsramp verwoord en gevisualiseerd! Te beginnen op de omslag waar u een van de uiterst zeldzame beelden ziet, die van deze ramp zijn genomen. Wat na zoveel jaren gedenken, herdenken en publiceren ook gebeurt, is dat steeds meer familieleden van gesneuvelde geallieerde soldaten zich bij het Lloyd-Atelier melden. Als men, bij toeval of niet, op onze website terecht komt, is de familie meestal in rep en roer en kan ik mijn uiterst dankbare en emotionele taak verrichten. De nagedachtenis aan deze oorlogsramp zal voorlopig niet als een nachtkraars uitgaan! Ik hecht er aan te vermelden dat ook de andere oorlogsrampen onze aandacht hebben. Tijd wellicht om de rubriek: 'De tol welke onze Maatschappij aan de oorlog ter zee betaalde' weer oin de Lloyd-Mail op te nemen!

Het Lloyd-Atelier, dat nu alweer haar vierde bestaansjaar heeft ingezet, gaat eind van deze maand een officiële stichting worden. Deze 'organisatie upgrade' was onder andere nodig omdat we weer steeds 'groter groeien' en als stichting, naar verwachting minder moeizaam, aan fondsenwerving kunnen doen. Op de laatste pagina kunt u hierover meer achtergronden vinden!

Ed van Lierde

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

De leden van het Comité van Aanbeveling verbinden hun eigen, goede naam aan het Lloyd-Atelier. Hiermee willen zij de belangrijkheid van het onderwerp (de Koninklijke Rotterdamse Lloyd en al haar voorgangers in relatie tot de vaart op Nederlands Indië) onderstrepen. Zij geven hiermee tevens aan dat de poging van het Lloyd-Atelier het genoemde onderwerp uit de vergetelheid te houden, bij haar in goede handen lijkt. Momenteel bestaat het Comité uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

Mr. Hein van Ameijden
 Oud-Algemeen directeur Damen-Schelde
 Naval Shipbuilding te Vlissingen.

Gerard Cox
 Acteur, zanger, scenarioschrijver,
 cabaretier, columnist te Rotterdam.

Wieteke van Dort
 Actrice, zangeres, cabaretiëre te
 Den Haag.

Sommige gebeurtenissen zijn zo indringend dat die nooit van het netvlies of uit de grijze cellen gehaald kunnen worden. De ramp op 27 april 1941 met onze Grand Old Lady, ss Slammat en haar beschermers, de Britse destroyers HMS Diamond en HMS Wryneck is zo'n indringende gebeurtenis die uit de vergetelheid moest worden gehaald omdat het geen 'overwinning', maar een 'verlies' betrof!

SLAMAT

Griekse tragedie lang verzwegen

Natuurlijk houden we van overwinningen, maar het wegmoffelen van mislukkingen en grote verliezen is voor de nabestaanden een extra bittere pil. Daarom houden we al sinds 2007, onder auspiciën van het KRL-Museum en nu het Lloyd-Atelier, jaarlijks herdenkingen.

Herdenkingen, een helende werking?

Samen met wijlen Frans Luidinga, zoon van Slammat-Kapitein Tjalling Luidinga, heb ik jarenlang de grootste oorlogsramp in de Nederlandse Koopvaardijgeschiedenis uit de vergetelheid kunnen halen en houden. De hulp en inspiratie van Frans wordt node gemist en het doet me dan ook een groot genoegen dat, ondanks het overlijden van enkele Slammat-dochters en -zonen, de jaarlijkse Slamatherdenking bij het Slammat/Diamond/Wryneck-monument opleeft. Tot vorig jaar heb ik de jaarlijkse herdenking exclusief voor familieleden van slachtoffers gehouden, sinds die tijd heb ik de poorten opengezet voor derde en zelfs vierde generaties en uiteraard ook voor familieleden van gesneuvelde, geallieerde soldaten. Wegens grotere afstand, onbekendheid en Covid-19 is daar nog geen gevolg aan gegeven. Ook enkele oud Koninklijke Rotterdamse Lloyd opvarenden trokken aan de bel en vormden vorig jaar een indrukwekkende 'wacht' bij het Neterselse monument!

82 jaar geleden

Het is een misvatting dat tijd per definitie wonden heelt velen onder u zullen bevestigen dat trauma's van vroeger op hogere leeftijd heftig terugkomen. Met o.a. onze herdenkingen waarin het Slammat-monument uiteraard centraal staat, proberen we de scherpe randjes van die trauma's af te halen!

HET SCHIP VAN DE MAAND

HMS DIAMOND - H22

Karakteristiek en levensloop

Ons kwartaalschip HMS Diamond werd gebouwd bij de Vickers-Armstrong werf te Barrow-in-Furness (schiereiland in NW-England). Aldaar werd zij op 8 april 1932 tewatergelaten. In 1939 werd ze te Singapore verbouwd en toegevoegd aan de Middellandse Zee-vloot. Ze was onderdeel van 'Operatie Excess' en 'Operatie Demon'. Bij deze laatste Operatie evacueerde zij, samen met HMS Wryneck, geallieerde troepen uit Nauplion- Griekenland. Zij speelde een grote rol bij de verdediging van haar konvooi waarin onze Slammat, als grootste schip, meevoer. Na een zwaar bombardement van de Slammat en hevige branden aan boord, gaf HMS Diamond het ss Slammat een 'Coup de Grâce'. In deze actie zonken op 27 april 1941 zowel het ss Slammat als HMS Diamond en HMS Wryneck overweldigende tol: 983 doden!

Technische gegevens

D-class destroyer met 253 bemanningsleden, 2 masten, 2 schoorsteenpijpen en 2 scheepsschroeven. l x b x d = 100,3 x 10,1 x 3,8 meter. Waterverplaatsing: 1.890 long tons. Machine: 2 x Parsons stoomturbines, in het totaal 36.000 apk. Deze gaven de destroyer een dienstnelheid van 36 knopen (zeemijlen/uur). Bewapening: 4 x 120 mm kanonnen, 1 x 12 ponds anti-aircraft kanon, 2 x 2 ponds kanon. 8 x torpedo's en 35 dieptebommen.

Impressive ceremony above wreck of HMS Diamond - 2012

The greatest and most tragic disaster in history, in every respect, of the Dutch Merchant Navy occurred on April 27th 1941. It is noted that Mr. Ed van Lierde, founder of the Royal Rotterdam Lloyd Museum Foundation, is already for some years trying to avoid this forgotten disaster will sink into oblivion! As we said Mr. van Lierde established association with relatives and descendants of victims of these three ships SLAMAT, HMS WRYNECK AND HMS DIAMOND, trying to keep the memory alive of the dead by organising various events, every year! Thus, last Tuesday, June 26 2012, one year after the Great Slammat Commemoration at Rotterdam, on the exact spot where HMS DIAMOND sank a modest and 'full of emotion' ceremony was held on the large deck of the newly HMS DIAMOND which, according to Mr. van Lierde, caused a deep emotional impression. Greek Navy Rear Admiral Konstantinos Mazarakis Ainian did his speech by heart and he as well as HMS DIAMOND Commander Ian Clarke, Mr. Frans Luidinga, son of the SLAMAT Captain, Ms. Kate Saxton granddaughter of the SLAMAT Surgeon and Mr. Ed van Lierde laid a wreath. Almost the whole Diamond Crew was witness in beautiful silence

HMS DIAMOND

**Memorial Service for
SS SLAMAT
HMS DIAMOND
HMS WRYNECK**

Tuesday 26 June 2012

Welcome

Reading: Psalm 23

The Lord is my shepherd; I shall not want. He maketh me to lie down in green pastures; he leadeth me beside still waters. He restoreth my soul; he leadeth me in the paths of righteousness for his name's sake. Yea, though I walk through the valley of the shadow of death, I will fear no evil: for thou art with me; thy rod and thy staff they comfort me. Thou preparest a table before me in the presence of mine enemies; thou anointest my head with oil; my cup runneth over. Surely goodness and mercy shall follow me all the days of my life: and I will dwell in the house of the Lord for ever.

Narration: the sinking of SS SLAMAT, HMS DIAMOND and HMS WRYNECK

HMS DIAMOND rescuing survivors of SS SLAMAT

..... and the sun was rising above the horizon

FOTO-UPGRADE VAN DE MAAND

Hoe kan het ook anders dat we ook bij de 'Foto-upgrade van de maand' het ss Slammat en HMS Diamond gezamenlijk voor het voetlicht brengen. Het gaat hier over een unieke foto (van Frans Luidinga) waarop beide schepen op dat moment in hun grootste nood verbonden waren en nu gezamenlijk op de bodem van de Middellandse Zee liggen. Links de kleinere, originele foto genomen vanaf de Britse destroyer HMS Hotspur en rechts de upgrade die een triest en onvergetelijk beeld aan de horizon nog duidelijker maakt en het laatste uur van beide schepen en hun dappere bemanningen laat zien

Kwestie van vertrouwen winnen

Het moge duidelijk zijn dat het doorgaan van het Bogor-project staat of valt met de financieringsmogelijkheden daarvan. Nu is het natuurlijk zo dat het 'gedonder' in 2019 met het nieuwe bestuur van het KRL-Museum en haar liquidatie in januari 2020 onze financieringsmogelijkheden geen goed hebben gedaan, zeker ook omdat vóór die liquidatie het Bogor-project in 2019, zonder scrupules, door hen werd opgezegd. Gevolg: Het Lloyd-Atelier moet het vertrouwen van betrokken partijen weer zien te krijgen en dat is allemaal nog niet zo vanzelfsprekend! Nadelen: Het Lloyd-Atelier is geen ANBI-stichting meer en de bemensing op de Nederlandse Ambassade te Jakarta is, totaal veranderd. Voordeel: Ed van Lierde mag in het Indonesische nog steeds op vertrouwen rekenen!

De achterban laat alvast van zich spreken

Wat mooi dat onze achterban die financiering door derden niet afwacht en zelf de portemonnaie voor het Bogor-project wil opentrekken! (zie hieronder bij 'KORTE BERICHTEN'), wat gaaf dat daar gewoon ook achterbanners tussen zitten die anoniem willen blijven en wat bemoedigend zou het zijn als de betrokken organisaties die maandelijks de Lloyd-Mail in de bus krijgen en dus dit verhaal ook lezen, zich hierdoor aangespoord voelen om mee te doen.

Onze Indonesië-partner zit ook niet stil!

Bapak Soedjai Kartasasmita, mijn zeer gewaardeerde partner in het Medan-project redde in 2017 de openingsceremonie van het Batavia-project. Hij deed dit door onze toenmalige minister van Cultuur, mevrouw Jet Bussemaker te vervangen, doordat haar vliegtuig, vanwege een zeer zieke passagier in Medan moest landen. Bapak Soedjai zit momenteel alles behalve stil en is druk doende de Nederlandse Ambassade te Jakarta te overtuigen van de belangrijkheid van het Bogor-project. Om o.a. hun sympathie voor onze projecten te onderstrepen wil Bapak Soedjai een Dutch Festival organiseren dat op het museumplein te Medan zal plaatsvinden. Ook gaf hij aan dat een Suiker-museum te Pasuruan, tussen Surabaya en Malang, Oost-Java op het wensenlijstje staat. Op het fabriekscomplex van Gondang Baru, tussen Semarang en Jogjakarta is eveneens een Suiker-museum dat in Rotterdamsche Lloyd geïnteresseerd is! Ik verwacht de volgende maand meer over het Bogor-project te kunnen melden **wordt vervolgd!**

Donaties Bogor-project

Sinds december tot heden hebben maar liefst 11 'achterbanners' ons, specifiek voor het Bogor-project, een donatie gegeven. De afgelopen maand zijn daar de volgende 4 personen bijgekomen: Fred van den Boogerd, oud Lloyd-WTK - Nolly van Zanten-Feenstra, dochter van Modjokerto-slachtoffer, 5e WTK Hendrik Pil - Een Oud Lloyd-WTK uit N/W-Nederland die anoniem wenst te blijven en Bas Kruis, oud Lloyd-Matroos.

Donaties Lloyd-Atelier

Het is logisch dat de donaties voor het Lloyd-Atelier zelf, in deze project-periode, fiks teruglopen. Wat fijn dat het Lloyd-Atelier zich, op de valreep, toch nog mocht verblijden met een donatie van Norwin Kraaij, zoon van oud-Lloyd-Matroos Hijke Kraaij (onlangs overleden, zie hoofdstuk: 'In Memoriam').

Alle anonieme en niet-anonieme donateurs, hartelijk dank voor uw, zeer gewaardeerde, steun!!

Herdenkingen Tweede Wereldoorlog

De maanden april en mei zijn de oorlogs-herdenkingsmaanden bij uitstek. Speciaal voor deze gelegenheid ben ik enige dagen bezig geweest om de website van de '**Oorlogsgravenstichting**' te bewerken cq. op te vullen met foto's en informatie over individuele Slammat-slachtoffers en Modjokerto-slachtoffers! Die gegevens zullen daar altijd blijven staan, zie de websitelinks van het '**Nationaal Comité 4 en 5 mei**': netersel-slammat-monument en de 'Oorlogsgravenstichting': <https://oorlogsgravenstichting.nl/zoeken> Na de Slammat- en Modjokerto-slachtoffers, ga ik datzelfde ook doen bij de Langkoebas-, Bliitar-, Garoet- en andere Lloyd-schepen met oorlogsslachtoffers een monnikenwerk, maar méér dan de moeite waard!

De avond van de Dodenherdenking

Mijn echtgenote Josje en ik hebben er in Netersel een gewoonte van gemaakt om elk jaar de dodenherdenking op 4 mei 's avonds bij het Slammat-monument door te maken, saampjes wel te verstaan. Echter, dit jaar hebben we de poorten letterlijk voor iedereen opengezet en hebben daarom op de website van het **Nationaal Comité 4 en 5 mei** een sobere herdenking aangekondigd. We zijn benieuwd of mensen in het Brabantse het relevant vinden om tijdens de Dodenherdenking naar een **maritiem** oorlogsmonument te gaan. Eerlijk gezegd, denk ik van niet, maar wij beiden zijn toch aanwezig en waarom dan geen gastvrijheid bieden aan onze burens uit de wijde omtrek/streek?!

1e trap: Scheepsmodel ms Seine LLOYd gereed

Na drie maanden noeste arbeid heb ik dit bouwproject vorige maand kunnen afronden. Omdat de volledige romp van het aangekochte model in de nieuwe, gerenoveerde versie kon worden gebruikt, is de bouwtijd relatief kort gebleven. Zeg maar dat alles boven het hoofddek vernieuwd, gerestaureerd en gerenoveerd is. Onder het hoofddek is alleen de 3-bladige scheepsschroef vervangen door een 5-bladig exemplaar, zijn de piepleine letters "SEINE LLOYD" op de boeg in blauw geschilderd en is een plymsoll-merk aan zowel stuurboord- als bakboordzijde aangebracht. Hieronder laat ik u twee foto's zien: links de oude, op veel onderdelen niet kloppende, Seine Lloyd en rechts de op 28 maart gerenoveerde versie

Een oude hobby boven water gehaald

Na het plezierige fröbelwerk met plastic REVELL-scheepsmodellen in de jaren '50 was het me een waar genoegen, deze geliefde hobby van mij weer eens op te pakken. Het verschil met toen? méér geduld, waardoor méér precies!

De oude Seine Lloyd

De nieuwe Seine Lloyd

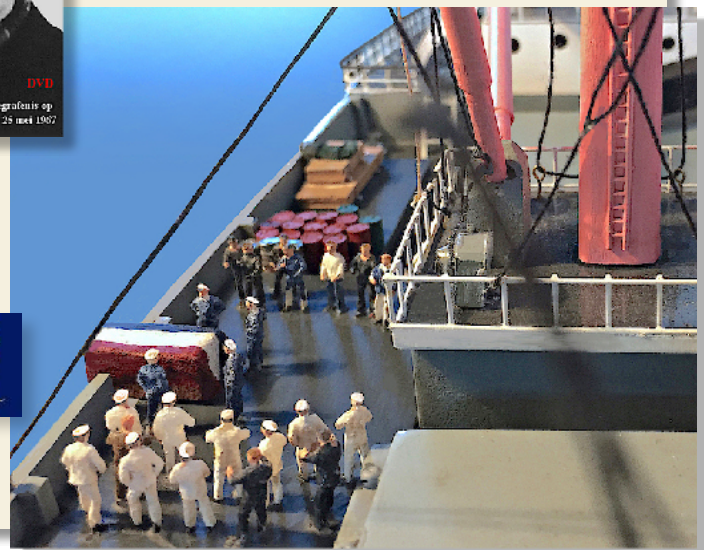
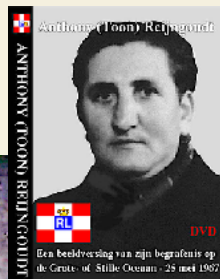

De nieuwe bak

Indrukwekkende 'Begrafenis op zee' in scene gezet

Op 25 mei 1967 filmde ik, midden op de Pacific, vanaf het sloependek van de Seine Lloyd de begrafenis van Toon Reijngoudt, Kabelgast aan boord. De 'begrafenis op zee' had zo'n geweldige indruk op me gemaakt dat ik bij het renoveren van het scheepsmodel van de Seine Lloyd had besloten deze begrafenis op zee op het model in scene te zetten. De locatie op het schip was aan stuurboord bij luik-5 en de achdie ik vanaf het sloependek-midscheeps nam en het scheeps-model. Inmiddels heb ik de neven hoogte gesteld en hen aangegeven dat, naast de ere van en nagedachtenis aan hun oom en onze Lloyd-Atelier te bezichtigen is. Zij gaan dat zeker

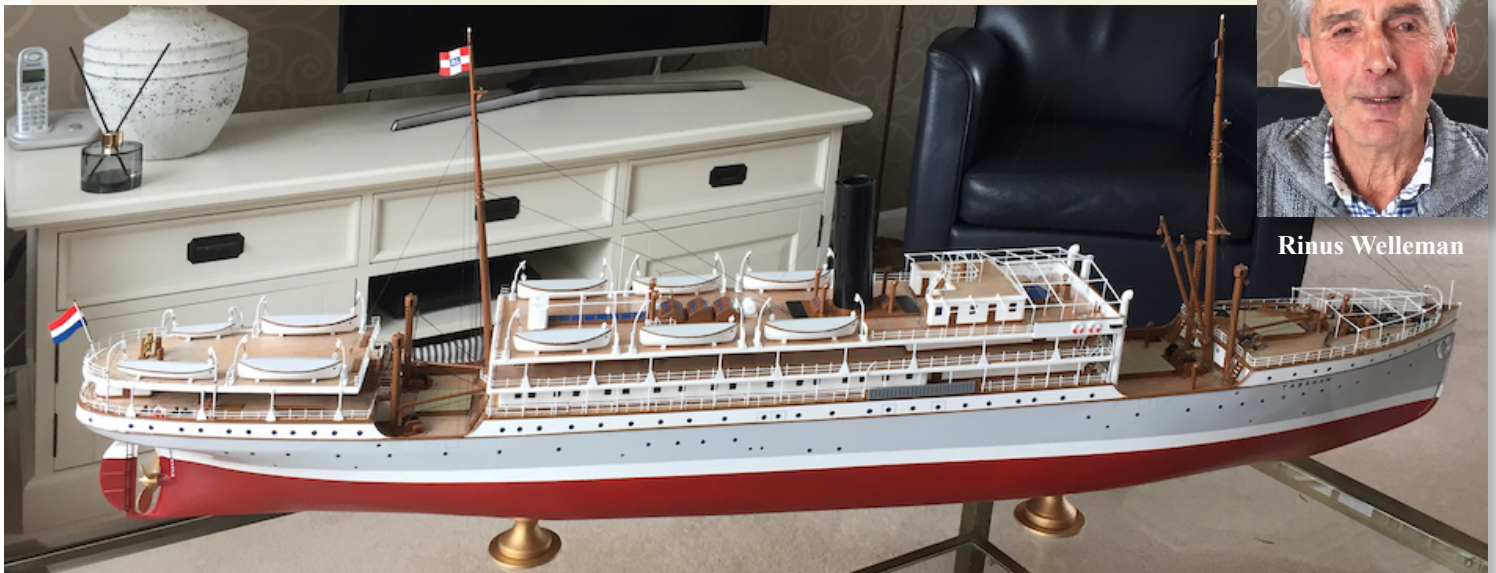

Zaterdag 1 april (voor alle duidelijkheid geen 1 april-grap!) zijn mijn echtgenote Josje en ik Arnemuiden-waarts getrokken om onze nieuwe Lloyd-scheepsmodeltelg te gaan ophalen. Extra speciaal zou ik zeggen, want het gaat hier om een 'Very Old Grand Lady' van de Rotterdamsche Lloyd. Bij het Lloyd-Atelier had ik al een basisplaat van massief mahonie klaarliggen om de oude dame Tabanan nóg meer cachet te geven, want laten we eerlijk zijn, zo'n prachtig model behoort een sjeke afwerking en behuizing te krijgen.

In feite is het ss Tabanan ons vierde model van een Lloyd-schip dat uit de periode van ruim vóór de Tweede Wereldoorlog stamt. Het ms Dempo (1929) dat zich nu op de Nederlandse Ambassade te Jakarta bevindt en voor het Bogor-project bestemd is, het ss Slamet (1924) dat al 16 jaar onderdeel is van mijn collectie en het ms Siantar (1921) zijn de andere oude zusjes.

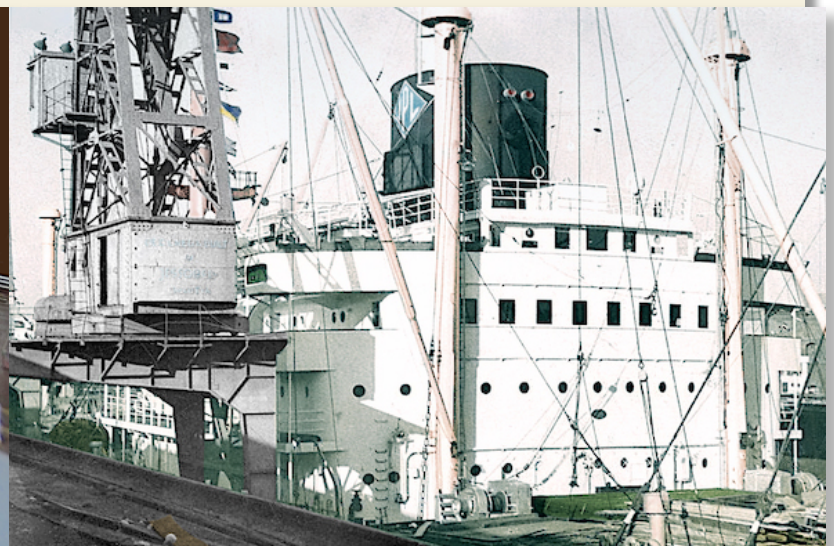
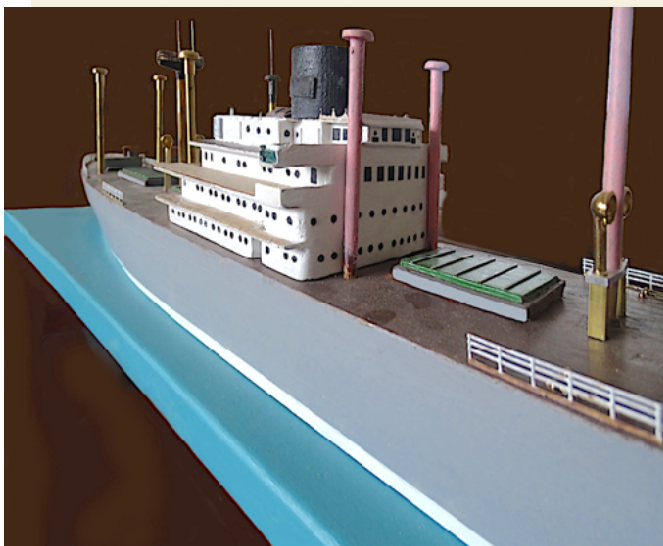

Rinus Welleman

2e trap: Scheepsmodel ss Zeeland

Het scheepsmodel van het ss Zeeland, dat jarenlang op onze stoffige 'wachtplank' heeft gelegen, begint dankzij de inspanningen van onze gewaardeerde scheepsmodelbouw-vrijwilliger **Hans Roggeveen** nu echt op een Amerikaanse C3-er te lijken. De focus en het eveneens meest bewerkelijke deel van het Lloyd-schip ligt nu duidelijk op de midscheeps: Ramen en patrijspoorten zijn op een slimme wijze aangebracht en de door Hans zelfgemaakte teakhouten dekken zijn geplaatst. Als dat helemaal gereed is, komt het pietepedeutige midscheeps-railingwerk aan de orde en dan komt er toch flink de schot in! **wordt vervolgd!**

Eind deze maand gaat de Notariskogel door de kerk en worden wij wederom een **stichting** niet alleen bleef het Lloyd-Atelier maar groeien en groeien, ook waren er motieven van andere aard zoals, niet geheel onbelangrijk, de financiële voordelen bij fondsenwerving van een stichting, maar ook verder denkend, de urgentie om zaken te regelen mocht ik onverhoeds naar de 'eeuwige jachtvelden' vertrekken. Omdat het Lloyd-Atelier al een 'cultureel goed doel' op zich was en is (overigens niet te verwarren met een ANBI-status van de Belastingdienst), heeft Notariskantoor **Van Voskuijlen & Koekoek** uit Bladel, die de stichting rechtens gaat oprichten, om die reden een genereuze korting gegeven, overigens ook omdat Netersel (een van de acht zaligheden!) bij de gemeente Bladel hoort, een groot dorp in de gezellige Brabantse Kempen.

van Voskuijlen & Koekoek
 NOTARIÏSEN • BLADEL

Precies op tijd voor het Bogor-project

Onze nieuwe stichting wordt precies op tijd opgericht om vervolgens een positieve invloed op de diverse subsidieaanvragen te hebben. Enkele aanvragen zijn nu al in behandeling en wachten nog op het lidmaatschapsnummer van de Kamer van Koophandel. In de Lloyd-Mail van mei kan ik u meer vertellen over het passeren bij de notaris en het succes bij onze fondsenwerving óf het uitblijven daarvan.

De 'bewakers' van de stichting Lloyd-Atelier

Vier Ouessant-rammen, waarvan hier twee zichtbaar, zijn inmiddels geliefde 'bewakers' van ons Lloyd-erfgoed geworden. Hier geef ik ze een extraatje, waarna ze fanatiek m'n zakken afsnuffellen om te kijken of zich daar niet onverhoopt nog andere snuisterijen ophouden! Het weer is aan het verbeteren en dat heeft er voor gezorgd dat ik al enkele keren bij ze in de wei heb zitten chillen het is leuk om te kunnen vaststellen dat zij intelligenter zijn dan wij plegen aan te nemen en dat ook zij zich behoorlijk kunnen hechten! **Frans**, het linker schaap is vergelijkbaar met een trouwe hond en knuffelt zowaar, het rechter schaap, **Bret** is het Alpha-mannetje dat mij, bij wijze van uitzondering, wel in **zijn** wei wil tolereren! Kortom, kordate en lieve jongens die de nieuwe stichting gaan bewaken!

Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip, het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839

